

Oddajemy w Państwa ręce album fotograficzny „KADRY HISTORII – Gmina Piaski w starej fotografii”. To pierwsze tego typu wydawnictwo, prezentujące ponad sto starych i unikatowych zdjęć, z których większość nigdy wcześniej nie była publikowana.

Dzięki życzliwości i współpracy z miejscowymi regionalistami: Janem Niedzielą, Antonim Jerszyńskim, Czesławem Mendyką, Maciejem Gaszkiem, Mariuszem Sobeckim, Robertem Czubem oraz udostępnieniu prywatnych zbiorów naszych mieszkańców, możemy poznać miejsca i ludzi, którzy zostali utrwaleni na starych fotografiach.

Podziękowania należą się także tym, którzy wierni rodzinnej tradycji, na przekór dziejowym zawieruchom i zapomnieniu, przechowywali w starych szufladach i albumach bezcenne okruchy pamięci. Zachowały one obraz życia i dokonania naszych przodków.

„Historia magistra vitae est” – „Historia jest nauczycielką życia”, ta tacińska sentencja przypomina nam, że przeszłość nie jest martwym tworem, lecz wspólnym dziedzictwem, o którym należy pamiętać, rozwijać je i przekazywać następnym pokoleniom. To wydawnictwo jest z jednej strony hołdem złożonym wcześniejszym pokoleniom, które z miłością i oddaniem budowały naszą lokalną społeczność, z drugiej lekcją historii dla młodego pokolenia, które jest przyszłością naszej gminy.

Przed nami niezwykły zbiór fotografii. Dla starszych mieszkańców będzie on przypomnieniem tego, jak wiele zmieniło się w obrazie gminy, życiu prywatnym i społecznym. Młodszy pokoleniom przybliży historię naszej ziemi, którą trzeba poznać, by zachować lokalną tożsamość oraz w pełni zrozumieć współczesność.

Ze starych fotografii przemawia do nas obraz aktywnych, zaangażowanych społeczników, którzy przekazali swoją pasję kolejnym pokoleniom, które dziś angażują się w różnorodne działania i współtworzą naszą „matą ojczyznę”.

Wydawnictwo to ma charakter otwarty, dlatego zachęcamy mieszkańców do wnoszenia uwag, doprecyzowania informacji i wzbogacania zbioru o kolejne fotografie, które na pewno znajdują się jeszcze w domowych albumach.

Zapraszam Państwa do poznania przeszłości naszej gminy.

Wójt Gminy Piaski
Wiesław Glapka

Nie zawsze opowiedziane czy zapisane historie z dziejów naszej okolicy trafiają do odbiorcy z taką siłą, jak zdjęcia archiwalne, ocalate z zawieruchy czasów. One bowiem, poszerzając wiedzę historyczną, przenoszą nas w świat utrwalaony na kliszach.

Dziś możemy podziwiać stare fotografie, m. in. z okresu międzywojennego, powstałe dzięki Zakładowi Fotograficznemu Stanisława Talarckiego. Ten pasjonat fotografii pochodził z patriotycznej rodziny. Jego brat – Leonard, powstaniec wielkopolski, odznaczony przez Prezydenta Ignacego Mościckiego „Krzyżem Niepodległości” w 1932 r., dokładał starań, by prawie na każdej uroczystości czy wydarzeniu w Piaskach i w okolicy wykonać pamiątkową fotografię. Jednak los nie był łaskawy dla pana Stanisława, ponieważ, wywłaszczony w 1939 roku, zmarł pod koniec wojny w Rudniku nad Sanem.

Wielka szkoda, że nie ma utrwalaonych na fotografiach chwil z takich uroczystości jak np.: pobyt Prymasa Kardynała Augusta Hlonda w Marysinie w dniu 17.05.1928 r. (wtedy, jak podaje burmistrz Trafankowski: „fotograf zamówiony znikł i zdjęć zaniechał”) , poświęcenia kamienia węgielnego pod ochronkę pod wezwaniem św. Józefa w Piaskach z dnia 21.09.1930 r., zdobycia Mistrzostwa Województwa w Poznaniu przez piaskowską drużynę PCK w dniu 15.08.1931, czy też uroczystości 30 – lecia OSP w Piaskach w sali pana Stroińskiego w dniu 20.09.1931 r.

Wiele uroczystości, zdarzeń, imprez z minionego okresu nie zostało utrwalaonych na zdjęciach. Wielka szkoda.

Cieszymy się jednak tymi, które przetrwały do naszych czasów i utrwalaonymi na nich chwilami naszej historii, które ocalały od zapomnienia...

Antoni Jerszyński, Czesław Mendyka, Jan Niedziela

Początki Piasków

Położona malowniczo w dolinie na wschód od Gostynia miejscowość Piaski – jedna z największych dzisiaj wsi w południowo – zachodniej Wielkopolsce, siedziba władz szczebla gminnego – nosiła pierwotnie wdzięczną nazwę Piaseczna Góra (w czasach pruskiej niewoli Sandberg) i przez półtora wieku szczyła się statusem miasta.

Tereny, zajmowane dzisiaj przez wieś Piaski, były niegdyś pustkowiem stynącym w okolicy okolicę z piaszczystości i nieurodzajności gleby. Zapewne od XIII wieku należały do dziedziców dóbr rycerskich Strzelce Wielkie i nie przynosiły im wielkich pożytków. Od zachodu, gdzie dawniej bród Paseczne leniwie toczył swe wody, graniczyły owe nieużytki z łąkami i ogrodami grodu nad Kanią, czyli miasta Gostyń. Długo też nie znajdowano amatorów na osiedlenie się na rzeczonych „piaskach”. Zdaje się, że dopiero na początku XVIII w. powstał na miejscu dzisiejszej osady cmentarz protestancki, na którym grzebano innowierców zamieszkałych w okolicznych wsiach. Wacław Arendt – w latach trzydziestych naszego wieku kierownik szkoły powszechnej w Piaskach, autor kilku wartościowych przyczynków do najdawniejszych dziejów Piasków i współpracownik przedwojennej „Kroniki Gostyńskiej”, twierdził ponadto, że być może tuż przed połową XVIII stulecia na granicy dóbr wielostrzeleckich i grabonowskich, przy starym trakcie z Gostynia do Pyzdr (w pobliżu dzisiejszego dworca kolejowego i przedszkola) założono za zgodą dziedzica Strzelec Wielkich karczmę, która ponoć nosiła nazwę „gościniec na piaskach strzeleckich”. Około roku 1773 ówczesny właściciel Strzelec Wielkich i Smogorzewa powziął myśl założenia na wspomnianych piaszczystych nieużytkach miasteczka. Kierował się przy tym wyjątknie chęcią zapewnienia sobie dodatkowych intrat. Rzecz cała była od początku na granicy ledwie obowiązujących podówczas przepisów prawa lokacyjnego, gdyż w zupełnej bliskości, w odległości mniej niż pół mili na zachód usytuowane było szacowne, szczytące się XIII – wieczną metryką i jedno ze znaczniejszych w dawnym powiecie kościańskim miasto Gostyń. Koszutski liczył na ściągnięcie do przyszłego miasteczka licznych osadników, w tym także pochodzenia niemieckiego z pogranicza wielkopolsko – śląskiego, tolerowanych wtedy dla swojej dużej fachowości w wielu rzemiosłach przez znaczne odłamy szlachty wielkopolskiej.

Zaczęło się więc pospieszne klecenie pierwszych domostw na piaszczystej „puściźnie”, wytyczono plan przestrzenny przyszłego miasteczka z rynkiem i ulicami, zjawili się osadnicy – pionierzy – w tej liczbie, zdaje się najpierw kilka rodzin z dóbr dziedzicznych Karola Koszutskiego. Z budową imć pan dziedzic spieszył się bardzo, dając nawet chętnym za darmo glinę z własnej cegielni i drewno z pobliskich lasów. Pierwszy dom w nowej osadzie pobudował szewc Samuel Szmit. Już w roku 1774 kształt przestrzenny planowanego miasteczka był w fazie zaawansowanej realizacji. Toteż tego samego roku w przyszłej Piasecznej Górze zaczęto prowadzić księgę „Obywateli” i wybrano też pierwszego burmistrza w osobie bednarza Daniela Fiebiga. Równolegle Koszutski czynił też usilne starania o uzyskanie dla powstającego miasteczka, które umyślił nazwać Piaseczna Góra, niezbędnego dokumentu prawnego w postaci przywileju lokacyjnego. Starania uwieńczone zostały sukcesem, gdyż 15 stycznia 1775 roku król Stanisław August wystawił dlań stosowny dokument zezwalający na założenie nowego miasta na prawie magdeburskim. Wzmiankowany dokument sankcjonował prawnie istniejącą już de facto osadę, nadając jej status miasta. I w ten sposób narodziło się w pobliżu Gostynia nowe, prywatne (szlacheckie) miasto, najmłodsze w Gostyńskim, jedno z najmłodszych w Wielkopolsce.

+ Stefan Jankowiak
„Kartka z dziejów Piasecznej Góry” Stefan Jankowiak

Pierwszy samochód w Piaskach, należący do Rudolfa Langnera – właściciela cegielni i dużego obszaru ziemskiego. Rok 1928. Zdjęcie wykonane przy skrzyżowaniu obecnej ul. Gostyńskiej i ul. Sienkiewicza w Piaskach.

Rynek w Piaskach, lata pięćdziesiąte XX wieku.

Rynek – dom Jana Mogielki (1888-1960) , w którym mieścił się Bank Ludowy otwarty w 1919 roku i Interes Zbożowy otwarty 20 sierpnia 1921 roku. Zdjęcie wykonane w okresie międzywojennym.

30 maja 1937 roku. Pierwsza w historii Piasków procesja Bożego Ciała, widok na trzeci ołtarz na rynku w Piaskach u Wiktora Bryla. Pierwszy został przygotowany u dr Jana Luttelmana przy ul. Dworcowej 1, drugi u Sylwestra Fellmanna przy ul. Dworcowej 5, czwarty u mjr Marcina Talarczaka. Procesję celebrował o. Krauze - prowincjał zakonu bonifratrów w asyście ks. prob. R. Theinerta i kapelana Homolaya.

Procesja Bożego Ciała w Piaskach w roku 1937 – ołtarz przy drogerii Wiktora Bryła,
którą otwarto 15 lipca 1932 roku.

Wymarsz towarzystw i organizacji na Mszę św. do kościoła parafialnego w Strzelcach Wielkich. Rynek w Piaszach, lata międzywojenne XX wieku.

Uroczystość 3 maja 1928 roku.

Targ w Piaskach. We wrześniu 1934 roku został on przeniesiony na nowe targowisko przy ul. Gostyńskiej.
Zdjęcie wykonane w okresie międzywojennym.

Część Rynku w Piaskach - po II wojnie światowej.

Piaski - Rynek 1939 rok.

Rynek w Piaskach po 1960 roku. Przy pompie widoczny sklep z lodami.

Kulig zorganizowany przez A. Pawlickiego, lata sześćdziesiąte XX wieku.

Zdjęcie z 1929 roku. Ulica Gostyńska, dom państwa Talarskich wybudowany w 1832 roku przez Gminę Żydowską, w którym mieściła się szkoła, tażnia rytualna i mieszkanie dla kantora. Katarzyna Talarska po śmierci męża Jana do 1939 roku sama prowadziła sklep.

Restauracja majora Marcina Talarczaka - Rynek w Piaskach 1933 roku.

Piaski 20 maja 1927 roku, sklep żelazny Jana Jankowiaka otwarty w 1907 roku.

Piekarnia Juliana Kostasińskiego w Piaskach – 1914 roku. Na zdjęciu w drzwiach Julian Kostasiński (1876–1947) z żoną Marią (1875–1916) i synkiem Julianem (1913–1994) .

Dom Edwarda Leszczyńskiego (1877-1958) wybudowany w 1900 roku przy ul. Szkolnej, lata dwudzieste XX wieku. Na zdjęciu stoją od lewej: Helena, Edward, Józef, Zofia, Leokadia i Maria Leszczyńscy.

Sklep rzeźnicki przy ul. Dworcowej 5 w Piaskach – rok 1917.
W oknie właścicielka budynku – Anna (20 czerwca 1877–8 sierpnia 1917) z córką Stasią.
Na zdjęciu także Sylwester, Władysław i Zofia Fellmannowie.

Hotel i restauracja Marii (1890-1978) i Romana (1890-1934) Stroińskich w Piaskach – zdjęcie z 1932 roku.

Sklep Antoniego (1891-1975) i Franciszki (1894-1982) Szczurnych,
dziecko to córka - Maria urodzona w 1924 roku.

Wiatrak w Piaskach w 1967 roku, został on rozebrany w latach siedemdziesiątych XX wieku.

Panorama Piasków od ul. Strzeleckiej, lata trzydzieste XX wieku.

Remont wieży kościoła parafialnego w Piaskach, lata osiemdziesiąte XX wieku.

Ulica Kasprzaka w Piaskach przy czynnej linii kolejowej – lata osiemdziesiąte XX wieku.

Dwór w Smogorzewie, lata sześćdziesiąte XX wieku.

Szkół podstawowa w Drzęczewie Pierwszym, lata sześćdziesiąte XX wieku.

Długoletni „ogrodowy” Franciszek Jakuszek w PGR Drzęczewo – 1960 rok.

Dworek w Grabonogu, w którym urodził się błogostawiony Edmund Bojanowski. Zdjęcie z około 1960 roku.

Nowy dwór w Grabonogu, okres międzywojenny.

Widok na nowy i stary dwór w Grabonogu, okres międzywojenny.

W latach 1908-1910 książę Heinrich Schönburg von Waldenburg wznosił w Szelejewie pałac myśliwski w stylu angielskim. W 1921 roku właścicielem pałacu i majątku został wielkopoleśin Stanisław Karłowśi, który nadał pałacowi styl klasycystyczny. W 1945 roku spaleniu uległa więźba dachowa wraz z drugim piętrem (w mansardzie) , dlatego pałac przebudowano. W 1964 roku dokonano przeglądu technicznego pałacu i zapadła decyzja o przebudowie i przeznaczeniu pomieszczeń pałacowych na mieszkania dla pracowników Stacji Hodowli Roślin, przedszkole i stołówkę.

Zdjęcie z okresu międzywojennego.

Poświęcenie sztandarów panien różańcowych w Szelejewie – 1933 rok. Zdjęcie wykonane przed pałacem.

Dom Jakuba Mikołajskiego przy ul. Sienkiewicza - 1933 rok.

Rodzina Mikotajskich. Od lewej: Leon (ur. w 1905 roku) , Frania (1895-1982) , Franciszka (z d. Kościelniak) (1870-1961) , Jakub (1868-1932) - prezes Zjednoczenia Zawodowego Robotników Rolnych i Leśnych, do którego należało 980 członków, Franciszek (ur. w 1897 roku) , Władysław (1899-1976) . Zdjęcie z okresu I wojny światowej.

Budowa drogi Piaski-Smogorzewo, budowę rozpoczęto 22 marca 1923 roku.

Budowa drogi Piaski-Gostyń. Prace wykonywano od 1 sierpnia 1934 roku do 27 października 1934 roku.

Pracownicy cegielni parowej w Piaskach w roku 1947 roku, w pierwszym rzędzie czwarty z prawej przyszły kierownik cegielni - Franciszek Kubiak. W tym samym rzędzie drugi z prawej - Władysław Mikołajski, dawniej woźny magistratu.

Firma budowlana Wawrzyna Łukaszewskiego, która budowała pierwsze domy przy ulicy Poznańskiej w Piaskach.
Zdjęcie z lat trzydziestych XX wieku.

Magistrat wraz z ówczesnym burmistrzem Piasek – Janem Trafankowskim (1 maja 1876-19 lipca 1944) , który rozpoczął urzędowanie od 1 grudnia 1920 roku. Od lewej: Władysław Mikołajski (woźny) , Edward Michalak (pracownik biurowy) , Ignacy Wolniewicz (woźny) , Stanisław Jerszyński (pisarz gminny) , ?, Maria Grzelczak (pracownik biurowy) . Zdjęcie wykonane w latach trzydziestych XX wieku.

Rok 1935. Wojciech Kłos – wójt Gminy Piaski (w latach 1935–1937) oraz sołtysi wsi. Po jego prawej stronie dr Jan Luttelman, po lewej wybrany w 1934 roku pierwszy sołtys Piasków – Stanisław Mirau.

Pracownicy Gminy z wójtem – Franciszkiem Nowackim, luty 1946 rok.

Poczty sztandarowe w procesji Bożego Ciała przed budynkiem urzędu, rok 1937.

Młodzież „Sokoła”, rok 1926 z druhami: z lewej Józefem Jankowskim i z prawej Edwardem Jankowskim.
Trzeci od lewej Józef Nowak, Jan Grzelczyk, ?, ?, Franciszek Nadolny.

Młodzież „Sokoła” z naczelnikiem gniazda Józefem Nowakiem (1907-1954) , (z lewej w garniturze) i druham Franciszkiem Nadolnym (z prawej) . Zdjęcie z 1928 roku. Z tyłu w garniturze z kwiatkiem Roman Jankowski.

Drużyna „Sokoła” – 9 czerwca 1929 roku – wręczenie sztandaru z okazji 15-lecia istnienia gniazda. W pierwszym rzędzie w mundurze siedzi prezes - druh Jan Mogielka. Oprócz niego na zdjęciu: 1-Jan Jankowiak, 2-Franciszek Jakubowski, 3-Franciszek Sikora, 5-Józef Nowak, 6-Jadwiga Nawrocik, 7-Franciszek Nadolny, 8-Józef Ciemniak, 9-Roman Ciemniak, 10-Agnieszka Ptak, 11- Bładalska Zofia, 12-Zofia Mocz, 13-Zofia Malinowska, 14-Feliks Wechmann, 20-Antoni Biniasz, 21-Maria Gorwa, 23-Maria Seiffert, 25-Marek Miedziński, 27-Edward Hańć, 28-? Karasiński, 29-Melchior Rutkowski, 30-Stanisław Maćkowiak, 31-Edward Kaniewski, 32-Maksymilian Wechmann, 33-Antoni Stanisławski, 34-? Nawrocik, 35-Czesław Sieja, 36-Stanisław Matuszak, 37-Ludwik Jakubowski, 38-Roman Leszczyński, 40-Lech Galiński, 41-Marian Jaskierski, 42-Antoni Wróblewski, 43-Adam Łukaszewski.

Druhny „Sokoła” odtarńczyły krakowiaka i mazura na sali Stroińskich pod okiem naczelniczki Heleny Owsianej – 1930 rok.

Lata trzydzieste XX wieku. Sokolnicy. Od lewej w górnym rzędzie: Józef Jankowski, Ludwik Zbieralski, Jan Wrzaskata (prezes), Franciszek Sikora?, Maksymilian Skrzypczak, Jan Grzelczak, Feliks Naskręt. W drugim rzędzie Edward Jankowski, ?, Józef Nowak, ?, Józef Kolan, Franciszek Nadolny. Z psem po lewej Józef Matecki, Edward Hańć, ?, Henkiel, Antoni Biniasz, Biniasz, Stanisław Jerszyński (oparty o łaskę)

Rok 1931. Od lewej w mundurze Franciszek Jakubowski, dalej wśród siedzących Franciszek Nadolny, prezes „Sokoła” Jan Mogielka, wiceprezes Franciszek Sikora, naczelnik Józef Nowak. Nad wiceprezesem Sikorą stoi Ludwik Jakubowski.

Ćwiczenia Sokołów pod okiem naczelnika druha Józefa Nowaka na strzelnicy Bractwa Kurkowego
około 1932 roku.

Druhowie „Sokoła” na Obrze pod Mszczyszynem w roku 1932.

Młodzież Sokół przed budynkiem Bractwa Kurkowego.
Od lewej: Roman Glapka, Ludwik Mocz, Nawrocik?, Mieczysław Jankowski, Kazimierz Malinowski,
Feliks Biderman, Antoni Zygmunt? Karasiński, Józef Nowak (naczelnik) .
Zdjęcie wykonane w okresie międzywojennym.

Ćwiczenia członków „Sokoła” w strzelnicy w Piaskach – rok 1934. Po lewej Józef Nowak (naczelnik) .
Przy poręczy stoją od lewej: Mike, Mańkowski, Mike, Biniasz?.

Rok 1934. Towarzystwo „Sokoła” w strojach biskupiańskich. Od góry w pierwszym rzędzie od lewej: Roman Jankowski, ?, Franciszek Nadolny, Zofia Glapka, Roman Glapka, Stanisław Sieja?, Walentyna Pietraszewska, ?, ?, ?, Julian Mocz, Stanisław Matuszak, Władysław Wechmann. W drugim rzędzie od lewej: ?, ?, Helena Kasperkowiak, Teresa Urbaniak, ?, Helena Jankowska, Bronisława Lekowska, ?, ?. Na dole siedzą od lewej: Stanisław Wajszczak, Zofia Malinowska, Zofia Mocz, Józef Kolan, J. Mańkowski.

17 czerwca 1928 roku. Poświęcenie sztandaru Towarzystwa Przemysłowców w Piaskach. Od góry stoją od lewej : Jan Wrzaskota, Piotr Matuszak, Józef Głowacki, Piotr Ratajczak, ? Frąckowiak, Franciszek Jakubowski, Antoni Turkowski, Jan Ratajczak, Wawrzyn Pożegowiak, Franciszek Dimke. Rząd drugi: Jan Kuźniak, Stefan Jakubowski, Jan Sobótka, Franciszek Tomczak, Edward Leszczyński, Stanisław Kaczmarek, Ignacy Grzegorek, ?, Ignacy Kaczmarek, Roman Jakubiak, Stefan Szymczak, Jan Twardowski, Wawrzyn Łukaszewski, ?. Rząd trzeci: ?, Ignacy Szarzyński, Józef Lisiecki, Franciszek Jędryczka, Średnicki Stanisław, Stanisław Mirau (prezes) , Leonard Talariski, Jan Kowalik, Bronisław Leszczyński, Józef Brzozowski, Wojciech Mocz.

Piaskowski Bractwo Kurkowe – rok 1932. Od góry od lewej: Jan Glapka, Antoni Szczurny, Franciszek Catujek, Jan Wrzaskata, Walenty Wajszczak, Antoni Mocz, Stanisław Kaczmarek, ?. Drugi rząd: Antoni Pawlicki, Jan Walkowiak, Leonard Talariski, Roman Stroiński, Stefan Mocz, Bronisław Leszczyński, Antoni Turkowski. Trzeci rząd: Julian Kostański, Jan Jankowiak, Józef Matecki, Jan Kowalik, Kazimierz Lachowicz, Jan Mogietka, Stanisław Mirau, Wojciech Lekowski, Jan Ratajczak.

Występ członków „Sokoła” na salce Stroińskich w Piaskach. Zdjęcie wykonane w latach trzydziestych XX wieku.

Zabawa karnawałowa Towarzystwa Przemysłowców w roku 1934. Po środku w okularach prezes Stanisław Mirau.

Przedstawienie „Laleczka z Saskiej Porcelany” przygotowane przez Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w 1936 roku. Laleczkę zagrała Zofia Mocz, a Królewicza - Helena Owsiana.

Ochotnicza Straż Pożarna Piaski. Rok 1930. Zdjęcie wykonane z okazji 30-lecia istnienia OSP Piaski. Pierwszy z lewej stoi Wojciech Wojtkowiak.

Rok 1932 - ćwiczenia strażaków OSP Piaski przy remizie.

Straż pożarna w 1953 roku. W drugim rzędzie od lewej: ? Skowroński, Tadeusz Tomiak, Roman Gogolewski, Stanisław Sobkowiak, Franciszek Sikora, Ignacy Lisiecki. W trzecim rzędzie trzeci od lewej Andrzej Michalski, Franciszek Jakubowski, ?, Stanisław Jankowiak. Bez munduru stoi Stanisław Kukła, a wśród osób na wozie Marcin Tomiak.

Ochronka pod wezwaniem św. Józefa w Piaskach,
lata międzywojenne.

Jasełka w sali Stroińskich – 1922 rok.

11 listopada 1935 rok. Przedstawienie patriotyczne w ochronce w Piaskach.

Jasełka dzieci ochronkowych w sali hotelu i restauracji Stroińskich w Piaskach, okres międzywojenny.

Półkolonie w piaskowskiej Ochronce w 1935 roku. Wśród gości widoczni u góry: Franciszek Catujek (w mundurze) , Antoni Pawlicki, Stanisław Mirau, Wojciech Kłos, ks. Medard Rost.

Szkoła Podstawowa w Piaskach. Klasa pierwsza, rocznik 1921. Zdjęcie z 1928 roku. Wśród dzieci nauczyciel – Czesław Waligóra – od 5 marca 1933 prezes Związku Strzeleckiego w Piaskach, a od 1 listopada 1933 r. kierownik Szkoły Powszechnej w Piaskach.

Zakończenie roku szkolnego w Szkole Podstawowej w Piaskach w 1960 roku. Za stołem kierownik szkoły - Helena Catusiek, obok Tomasz Andrzejewski - przewodniczący Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w latach 1954-1962. Wśród nauczycieli Jan Puczyński, Teresa Przeźbiak, Barbara Starosta.

Chór „Chopin” (u dyrygenta Neumanna) po pamiętnym Zjeździe Okręgowym w dniu 8 sierpnia 1928 roku. Poświęcenie sztandaru i zdobycie I nagrody „Łańcucha Wędrownego” i Nagrody Miasta Piasków. W pierwszym rzędzie u góry od lewej: Walenty Rutkowski, Zofia Glapka, Jan Wrzaskala, Władysław Maćkowiak, Tomasz Talarzski, Irena Kaniewska, Franciszek Jakubowski, Józef Kowalik, Anna Malinowska, ? Jankowiak, Mieczysław Biniszkievicz, Stanisław Jerszyński, Marta Mocz, Stanisław Wajszczak. W drugim rzędzie od lewej: Józef Jankowski, Maria Kowalik, Maria Wajszczak, Barbara Ciemniak, Zofia Miedzińska, ? Borowczyk, Pelagia Talarzka, Anna Kowalik, Jadwiga Talarzka, ? Borowczyk. W trzecim rzędzie od lewej: Wacław Arendt, ? Jankowski, Wojciech Mocz, Władysław Janowski, Anastazy Neumann, Franciszek Sikora, Jan Grzelczak, Władysław Walkowiak, Roman Jankowski.

Chór „Chopin” w Piaszkiach z prezesem Janem Wrzaskatą. Na zdjęciu: 1-Jan Wrzaskata, 4-Barbara Ciemniak, 10-Jadwioga Talarzka, 13-Maria Urbaniak, 14-? Przybalak, 15-Sonia Schulig, 17-Maria Grzelczak, 22-Leonia Mocz, 23-Stefan Mocz, 25-Józef Skorupski, 31-Roman Jankowski, 32-Helena Kolan, 34-Józef Kowali, 36-Maksymilian Malinowski, 37-Józef Kolan, 38-Zofia Malinowska.

Rok 1931, Koło Śpiewacze „Chopin” w Piaskach. Od góry od lewej w pierwszym rzędzie: K. Wajszczak, Józef Kolan, ? Grzeškowiak. W drugim rzędzie: Władysław Wechman, Teodora Całujek, ? Mocz, Helena Kolan, Stanisław Wajszczak. W trzecim rzędzie: Maria Kowalik, Jadwiga Talarska, Zofia Głapka, Maria Wajszczak, ? Borowczyk, Łucja Wojciechowska, Anna Kowalik, Zofia Henkiel, Zofia Mocz, ?, Zofia Malinowska, Teresa Kowalik, Maria Grzelczak, Barbara Ciemiak. W czwartym rzędzie: ? Kaczmarek, Jan Wrzaskota, Józef Marciniak (dyrygent) , Leonard Talarski, ?, ? Jankowiak.

Przedstawienie „Królowa przedmieścia” przygotowane przez młodzież „Sokoła” w 1936 roku. Od góry stoją od lewej: ? Wajszczak, Józef Kolan, ?. W drugim rzędzie: Leonard Talarcki, Sylwester Mocz, Jan Wrzaskata, Adam Łukaszewski, Józef Komorowski, Jan Grześkowiak, ?, ?, Marek Miedziński. W trzecim rzędzie: Zofia Mocz, maria Grzelczak, Helena Owsianna, Zofia Malinowska, Kazimierz Wajszczak, Teresa Talarcka, Helena Kolan.

W czwartym rzędzie: Lech Gaiński, Walenty Rutkowski, Stanisław Wajszczak.

Majówka chóru „Chopin”, lata powojenne.

26 czerwca 1937 rok. Trybuna honorowa przed budynkiem urzędu w Piaskach, przed którą defilowały chóry śpiewacze przybyłe na X Zjazd Okręgu potączony z 25-leciem Koła „Chopin” w Piaskach. Wśród gości pod sztandarem: ks. Roman Theinert, z jego prawej strony dyrygent Anastazy Neumann, Wojciech Kłós, ?, ks. Medard Rost. Po lewej stronie Stanisław Mirau.

Koło Śpiewaków „Chopin” z dyrygentem Anasztazym Neumannem – 20 września 1926 rok.

Chór kościelny „Cecylia” założony 2 kwietnia 1933 roku z dyrygentem Alojzym Nowackim (siedzi wśród par) .

29 marca 1939 roku. Chór kościelny „Cecylia” parafii Strzelce Wielkie żegna swojego patrona- wikariusza-ks. Milana Kwiatkowskiego (z kwiatami) . Po jego lewej stronie dyrygent Jan Michatek. W pierwszym rzędzie drugi wikariusz-ks. Medard Rost.

djęcie z 1910 roku. W centrum za stołem Teodor Kossag (burmistrz Piasków od1873 roku do 1912 roku) . Po jego lewej stronie dr. Józef Dirbach (naczelný lekarz w Marysinie) . Spotkanie w ogrodzie restauratora Juliana Sobierajskiego.

Kurs haftu w Piaskach 1 marca 1930 roku. Zdjęcie wykonane przed salą państwa Stroińskich.

Zakończenie kursu gotowania w roku 1934 zorganizowanego w sali restauracji Marii Stroińskiej przez Towarzystwo Kobiet Pracujących. Kurs prowadziła Franciszka Mikołajska - z lewej strony opiekuna ks. Medarda Rosta, Helena Wichtacz (trzecia z prawej obok księdza) i Pelagia Gogolewska (druga z prawej obok księdza, w kapeluszu)

Kurs haftu zorganizowany na probostwie w Strzelcach Wielkich w roku 1934. Obok księdza Bronisława Siczyńskiego (ur. 1886) jego siostry: Weronika (ur. 1881) , Klara (ur. 1888) , Henrietta (ur. 1891, zmarła w Gostyniu w 1971 roku) .

12 lipca 1936 roku. Pamiątka z uroczystego poświęcenia sztandaru Katolickiego Towarzystwa Robotniczego pod wezwaniem św. Marcina w Piaskach. W pierwszym rzędzie od góry od lewej: Franciszek Porzucek (przewodniczący) , ? Porzucek, ?, ?, Ku-
fliński. W drugim rzędzie szósty od lewej: ? Komorowski, ?, ? Hensch. W trzecim rzędzie od lewej: ? Łukaszewski, ? Wichtacz, ?
Żalik, ?, Jan Sobółka, ? Olejniczak, ks. Roman Theinert (patron) , siostra ks. Theinerta, Stanisław Mirau, ?, Salomea Jankowiak.

Kurs pieczenia ciasta zorganizowany w Sali Stroińskich przez Mariannę Wichłacz w roku 1938.
Na zdjęciu ks. wikariusz Alfons Preiss.

Kurs gotowania-marzec 1939 rok. Zdjęcie wykonane przed domem parafialnym w Strzelcach Wielkich. W środku ks.
Roman Theinert (od 1 lipca 1935 roku proboszcz parafii, pochodzący z Chodzieży) .

Ksiądz Medard Rost w otoczeniu kobiet. U góry od lewej: Maria Woźnica, ?, Helena Wichtacz, Pelagia Gogolewska. W drugim rzędzie Franciszka Mikołajska, ?, ks. Medard Rost, ?, Mikołajska.

Skrzyżowanie ulicy Gostyńskiej i Sienkiewicza. Zwózka liści buraczanych do gospodarstwa bonifratrów w roku 1928.

Szpital Marysin, rok 1929.

Chór śpiewaczy w Marysinie. Stoją od lewej: Aleksander Malinowski, Ludwik Mocz, ?, Julian Mocz, Edward Michalak, ?, Roman Głapka. Wśród siedzących Stanisław Wajszczak (trzeci od lewej) .

Przeor przy pracy w szpitalu w Marysinie, lata międzywojenne XX wieku.

30 maja 1937 rok. Wyjście z kaplicy marysińskiej po nieszpórach odprawionych przez ks. Medarda Rosta na procesję Bożego Ciała, która celebrowali m. in. o. Krauze, ks. Roman Theinert i kapelan Homolay.

22 lipca 1949 roku. Uroczystość oddania do użytku „mostu marysińskiego”.

Kondukt żałobny z Marysina, lata pięćdziesiąte.

Przemarsz procesji z Marysina do czterech ołtarzy
w Piaskach - rok 1937. Wśród dzieci nauczyciel i działacz
społeczny-Wacław Arendt.

Brama wybudowana na powitanie kardynała Augusta Hlonda-17 maja 1928 rok.

Pamiątka z przyjęcia dziewcząt do wspólnoty Dzieci Maryi z 8 października 1938 roku. w Strzelcach Wielkich
- pierwszy z lewej ks. Alfons Preiss. Wśród dziewcząt Franciszka Rogalka (trzecia z lewej)
i Aniela Olejniczak (pierwsza z prawej) .

Wspólne zdjęcie dzieci z proboszczem ks. Romanem Theinertem i ks. Alfonsem Preissem w Strzelcach Wielkich-1939 rok.

Wspólne zdjęcie członkiń i nowo przyjętych dziewcząt do wspólnoty Dzieci Maryi w dniu 4 maja 1939 roku w Strzelcach Wielkich.

Msza prymicyjna ks. Kazimierza Ciszewicza w Strzelcach Wielkich, lata pięćdziesiąte XX wieku.

Wspólna fotografia po uroczystościach prymicyjnych piaskowianina ks. Romana Płaka w 1960 roku.
Zdjęcie wykonane przed ochronką w Piaskach.

Msza prymicyjna ks. Romana Ptaka.

21 września 1977 roku. Peregrynacja obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej, z tej okazji przyozdobiony dom przy kościele w Piaskach.

Ksiądz Józef Jura CO.r. (1976-1982) nadzoruje prace remontowe na Świętej Górze.

Kardynał Karol Wojtyła na Świętej Górze-1978 rok.

Msza święta polowa z udziałem kardynała Karola Wojtyły na Świętej Górze-1978 rok.

Kardynał Karol Wojtyła na Świętej Górze w 1978 roku.

Franciszek Busz z Grabonoga – powstaniec wielkopolski,
poległ 19 stycznia 1919 roku pod Gościejewicami.

1928 rok. Złote Gody matżeńskie Państwa Ullrychów z Piasków. Od lewej w pierwszym rzędzie: Kazimiera Rychlicka, ?, Filipina Ullrych, Ignacy Ullrych, Leokadia Leszczyńska, ? Trzeciak. Od lewej stoją: synowie jubilatów, Paulina Trzeciak, Tomasz Trzeciak, Helena Leszczyńska, Edward Leszczyński, Franciszek Jakubowski. Z przodu klęczy Feliks Trzeciak, ?.

8 marca 1930-pożegnanie leśnika-Czesława Maćkowiaka, który odchodzi z Piasków do służby wojskowej w 56. pułku piechoty w Krotoszynie, późniejszy policjant w Borzystawiu, rozstrzelany w Twerze. Od lewej: Wojciech Dominiak, Józef Kowalik, Stanisław Wojszczak, ?, Roman Jankowski, Józef Kolan, Franciszek Nadolny.

Spotkanie koleżeńskie przed domem Franciszka Sikory przy ul. Ogrodowej w Piaskach – 1944 rok.

Ślub przyszłego wójty Piasków – Franciszka Nowackiego – 1931 rok.

Zdjęcie kolegów z Pisków, lata międzywojenne. 1-Wojciech Dominiak, 2-Jan Mańkowski, 3-Roman Glapka, 4-Franciszek Mike, 5-Antoni Binasz, 6-Józef Nowak.

Żniwa w Grabonogu, lata międzywojenne.

Zdjęcie z lat trzydziestych wykonane w gospodarstwie rolnym Stefaniaków w Grabonogu.

Ostona Pogranicza – oddział „D”. W centrum w kapeluszu Wacław Arendt – od 1924 roku kierownik szkoły, w mundurze opiekun grupy - chorąży ? Przybył oraz proboszcz parafii w Strzelcach Wielkich – ks. Bronisław Siciński.

Rok 1930. Związek Strzelecki z prezesem Janem Trafankowskim. Po jego prawej stronie z laseczką mjr Marcin Talarczak (honorowy prezes) , kolejny po prawej to Ignacy Wolniewicz (wiceprezes) . Na zdjęciu również Stefan Szymczak (z papierosem) i Czesław Waligóra (w jasnym garniturze) .

Akademia żałobna ku czci ś. p. Marszałka Józefa Piłsudskiego przygotowana przez Związek Strzelecki Oddział w Piaskach i wystawiona w sali hotelu i restauracji Stroińskich w Piaskach-16maja 1935 rok.

„Piaskowska bieda” w roku 1916, kolejka na rynku w Piaskach-przed sklepem rzeźnickim Piotrowskich.

Sadzenie ziemniaków w folwarku Taniecznica Dobrogosta Lossowa. Lata trzydzieste XX wieku.

Dożywianie ludności przy ochronie w Piaskach, okres międzywojenny.

1 grudnia 1921 rok. Burmistrz Trafankowski (z laseczką) zorganizował bezpłatną kuchnię dla biednych.

Bezrobotni otrzymują kartki na żywność. Wydaje Jakub Wichłacz w domu mjr Marcina Talarczaka, który otworzył świetlicę dla bezrobotnych 2 marca 1933 roku.

22-23 maja 1929 roku, Prezydent Rzeczypospolitej gościł z wizytą na Ziemi Gostyńskiej. Na zdjęciu Ignacy Mościcki u Dobrogosta Lossowa w Grabonogu. Po prawej stronie właściciela żona Maria Lossow oraz córka Ewa. Pierwszy z lewej hrabia Edward Potworowski.

7 listopada 1935 roku w Podrzeczu odsłonięto pomnik Marszałka Józefa Piłsudskiego, którego inicjatorem budowy był Stanisław Taczanowski. Uroczystości poprzedzone były Mszą św. w intencji Marszałka odprawioną na Świętej Górze, której przewodniczył ks. Prof. Józef Tabor. W nabożeństwie wzięli udział przedstawiciele władz z Poznania: gen. Edmund Knoll-Kownacki (dowódca Okręgu Korpusu Nr VII w Poznaniu) i Naczelnik Wydziału Bezpieczeństwa Publicznego-Żwirski. Z władz gostyńskich we Mszy św. wziął udział starosta Juliusz Wolfarth, przybyli także mieszkańcy Gostynia i powiatu oraz przedstawiciele organizacji.

Kondukt żałobny w Piaskach, lata dwudzieste XX wieku.

Wiec z okazji święta 3 maja, Piaski 1920 rok.